

Kryds fingre for din hjerneskadekoordinator

Netop nu slår kommunerne de sidste streger under næste års budget. I år er resultatet ekstra vigtigt for mennesker med hjerneskade, for det er nu, kommunerne bestemmer, om de også har en hjerneskadekoordinator næste år. Hjernesagen har skrevet til de 98 kommuner og opfordret dem til at fortsætte. Hjerneskadekoordinatorer er guld værd, ikke kun for hjerneskede borgere, men også for kommunale sagsbehandlere, der har brug for hjælp til at håndtere de ofte komplekse sager. "Hun har forstået at være der for mig på en måde, så jeg stadig havde min fulde integritet", siger Rie Fomsgaard om sin kommunes hjerneskadekoordinator.

Tekst: Sarah Cecilie Boss

"Jeg har aldrig været på så hårdt arbejde, før jeg fik en hjerneskade", fortæller sygeplejerske Rie Fomsgaard fra Thisted på 57. Hun fik en mindre blodprop i hjernen i marts sidste år, og da hun kom hjem fra sygehuset gik det langsomt op for hende, at det kom til at kræve en del mere end træning og nogle gåture at komme ovenpå igen. Det var en hård tid, og hun blev meget berørt, da kommunens hjerneskadekoordinator ringede til hende et par uger efter, hun kom hjem. "Det var det helt rigtige tidspunkt", siger Rie i dag.

Nødvendig guide

Koordinatoren var det bindeled mellem instanser og den guide til den kommunale jungle, hun havde brug for. Hjerneskadekoordinatoren tog med til møder på jobcenteret, sørgede for, at den rigtige genoptræning kom i stand, og hun var en god bisidder i de

situationer, hvor systemet ellers gerne ville skubbe hende hurtigere i gang, end hun var klar til.

Hvad nu?

Syv ud af ti danske kommuner har i dag en hjerneskadekoordinator, der er finansieret af midler, folketinget bevilgede til og med i år. Hvad nu?

”Vi håber virkelig, kommunerne finder penge til fortsat at have hjerneskadekoordinatorerne. Mennesker med hjerneskade løber ofte panden mod den kommunale mur, for hvem gør hvad, hvor søger man om støtte, hvordan får man hjælpemidler, og hvad med genoptræningen? De samme spørgsmål sidder den hjerneskadedes sagsbehandler ofte med, for de behov, han eller hun skal hjælpe den hjerneskadede med at få dækket, er ofte komplekse”, mener direktør i Hjernesagen Lise Beha Erichsen.

”De færreste sagsbehandlere har den nødvendige specialviden om kommunens tilbud om støtte og hjælp til hjerneskadede. Og for både den hjerneskadede og sagsbehandleren har det været en stor hjælp, at man de sidste tre år i syv ud af ti kommuner har

kunnet trække på en hjerneskadekoordinator”, siger hun.

Hjerneskadekoordinatoren er nødvendig og god

Hjerneskadekoordinatorerne i kommunerne er ansat for midler, folketinget bevilgede i årene 2011-14. Nu er pengene snart brugt, og kommunerne er i gang med årets budgetforhandlinger. Hjernesagen er glad for, at det ser ud til, at en del kommuner allerede nu har besluttet at fortsætte med at have hjerneskadekoordination.

”Det er en god forretning, både for borgeren og for samfundet. For borgeren, fordi man sparer mange opkald og bekymringer ved at sørge for de rigtige løsninger til borgeren så hurtigt som muligt, og for samfundet, fordi det sparer meget arbejdstid for den almindelige sagsbehandler, at hun eller han har en hjerneskadekoordinator at trække på, når borgerens sag er kompleks, som hjerneskadesager ofte er”, mener Lise Beha Erichsen.

Afgørende med direkte kontakt

Der er forskel på, hvordan kommunerne organiserer arbejdet med hjerne-

skadekoordination. Nogle steder er koordinatoren direkte sagsbehandler, andre steder er han eller hun bindeled mellem borger og kommune, men uden at være i direkte kontakt med borgeren. Atter andre steder har man ikke en egentlig hjerneskadekoordinator, men et hjerneskadeteam eller andet tilsvarende. Syv ud af ti kommuner har en hjerneskadekoordinator. Rie Fomsgaards lokale hjerneskadekoordinator er en af dem med direkte kontakt, og det har været meget afgørende for Rie Fomsgaard at kunne trække på hende. ”Hun har kontor på det plejehjem, hvor jeg går til genoptræning, så hun har været let at komme i kontakt med. Hun har virkelig spillet en positiv rolle for mig, ikke mindst da jeg måtte erkende, at jeg ikke kommer til at kunne det samme som før”, fortæller hun.

I dag venter Rie Fomsgaard på en neuropsykologisk undersøgelse og håber derefter at finde et fleksjob.

Kommunernes budgetter skal være vedtaget senest 15. oktober i år. Hvordan, budgetforhandlingerne ender, kan du læse på hjernesagen.dk.

KLIP FRA FACEBOOK

”Har du haft gavn af din kommunes hjerneskadekoordinator? Hvorfor/hvorfor ikke?”
Det spørgsmål stillede vi Hjernesagens Facebook-brugere. Her er et udsnit af svarene:

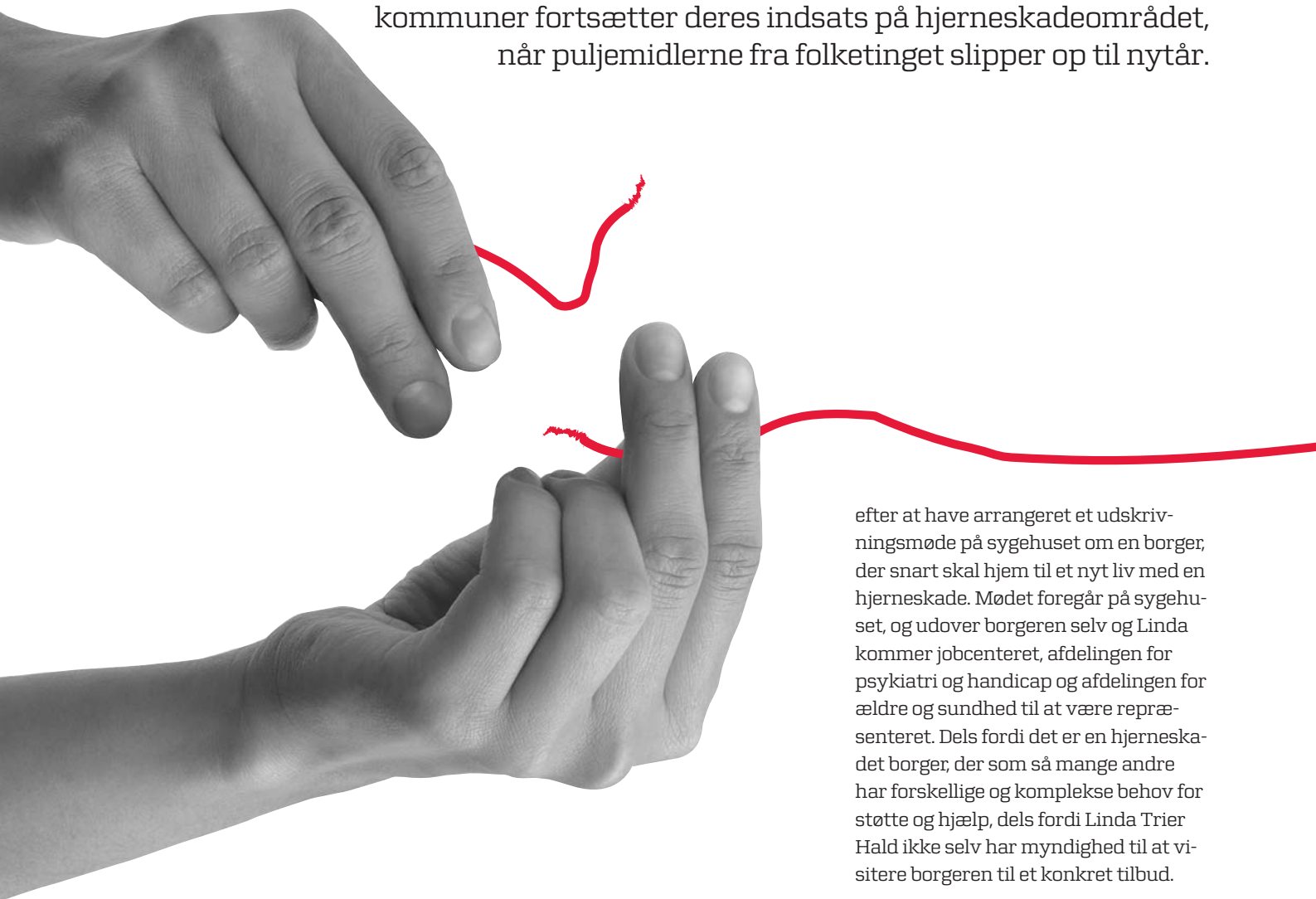
- Det ser ud til, at vi også har en i min kommune. Har aldrig hørt om hende før!
- Hun har styret min genoptræning og holdt de mange tråde sammen ... Mega gevinst for mit forløb og er det fortsat.
- Jeg har aldrig hørt om en, selv om jeg kan se, kommunen er i besiddelse af en. Nu har jeg ikke kun haft en, men fire hjerneblodpropper inden for det sidste par år. Overvejer om jeg skal sende en mail og høre, om hun har travlt.
- Vi har en helt fantastisk hjerneskadekoordinator, der har hjulpet os gennem hele forløbet med vores søn. Vi behøver aldrig at bekymre os om, hvem der har ansvaret for de forskellige bevillinger mv.

Hvis du vil være med i Hjernesagens Facebook-gruppe, så søg efter den i søgefeltet på Facebook og send en anmodning om medlemskab.

Gruppen er lukket, så det kun er medlemmer, der kan læse kommentarerne.

Den røde tråd knækker uden os

“Før oplevede vi ofte, at borgeren havde en stor skepsis over for kommunens tilbud. Det møder vi ikke så meget mere”, fortæller Linda Trier Hald, hjerneskadekoordinator i Herning. Det forlyder, at mange kommuner fortsætter deres indsats på hjerneskadeområdet, når puljemidlerne fra folketinget slipper op til nytår.

Linda Trier Hald er hjerneskadekoordinator i Herning. Hun har en baggrund som ergoterapeut og har arbejdet på neurologisk afdeling på et hospital og på genoptrænings- og rehabiliteringssteder, så hun har et stort netværk i “hjerneskadebranchen”, som hun siger. I Herning har man forsøgt at gøre, som der blev lagt op til i kommunalreformen: At borgeren skal have meget let-

tere ved at finde ud af, hvem der gør hvad i kommunen – optimalt set skal borgeren kun henvende sig ét sted og så blive guidet derfra.

Komplekse sager

Linda Trier Hald arbejder tæt sammen med visitator og genoptræningsenhed. Og et eksempel på en arbejdsdag kan være som i dag: Hun har lige lagt røret

efter at have arrangeret et udskrivningsmøde på sygehuset om en borger, der snart skal hjem til et nyt liv med en hjerneskade. Mødet foregår på sygehuset, og udover borgeren selv og Linda kommer jobcenteret, afdelingen for psykiatri og handicap og afdelingen for ældre og sundhed til at være repræsenteret. Dels fordi det er en hjerneskadede borger, der som så mange andre har forskellige og komplekse behov for støtte og hjælp, dels fordi Linda Trier Hald ikke selv har myndighed til at vिसitere borgeren til et konkret tilbud.

Gør en forskel

Sådan er det i mange kommuner – hjerneskadekoordinatoren har ingen myndighed, men rådgiver og guider. Og i Herning er Linda Trier Hald sikker på, at hendes arbejde gør en forskel. “Samarbejdet mellem hjerneskadekoordinatoren og sygehuset har gjort overgangen fra sygehus til hjem lettere. Patienterne får et navn og en kontakt, og det er en kontakt, som kan

skabe det overblik, patienten har brug for”, fortæller Linda Trier Hald. Hun mener, det har ændret sig meget i de år, kommunerne har sat mere fokus på hjerneskadeområdet.

En del kommuner har haft et hjerne-skadeteam eller lignende i en del år; andre fik det først, da folketinget bevilgede 150 millioner; kommunerne kunne søge penge fra i 2011 med udløb i 2014, dvs. til nytår i år.

Kender ikke deres fremtid

I Hedensted hedder hjerneskadekoordinator Marianne Folmer. Hun var oprindeligt sygeplejerske og har blandt andet arbejdet på det specialiserede genoptræningssted Vejle Fjord i 14 år og har været gruppeleder i en kommune, hvor hun arbejdede med hjerne-skaderehabilitering. Hun og Linda Trier Hald ved endnu ikke, om de også kan kalde sig hjerneskadekoordinatorer efter nytår, men de håber det.

Begge har selv gjort deres del af forarbejdet forud for den endelige budgetbeslutning ved at aflevere en såkaldt sagsafklaring til kommunernes administrative og politiske ledelse. Marianne Folmer har blandt andet talt op, at 103 senhjerneskesager har været forbi hendes skrivebord fra sommeren 2012 til sommeren 2013, de 35 af dem var i den erhvervsaktive alder. Af dem er 16 tilbage i job på fuld- eller deltid, nogle har fået pension, og to er endnu ikke afklarede.

Tilbage til Herodes og Pilatus?

Om det er bedre eller dårligere end før, kan hun ikke slå nogen streg under, for der findes ikke sammenlignelige tal fra før hendes tid. Til gengæld kan hun be-

dømme sin indsats ud fra, hvad kolleger og borgere siger:

”Mine kolleger og ramte og pårørende siger alle, at det er en kæmpe værdi, at man kun skal henvende sig et sted”, fortæller hun.

Hun håber inderligt, at Hedensted Kommune beslutter at fortsætte med at have en hjerneskadekoordinator, for ellers går megen viden og erfaring tabt, og borgere og sagsbehandlere er tilbage ved Herodes og Pilatus.

Plads til forbedring

”Jeg brænder virkelig for at højne det her område. Det vil være et kæmpe tilbageskridt, hvis den koordinerende funktion forsvandt. Vi skaber en rød tråd, og den knækker uden os”, mener hun.

Når det er sagt, er de og Hjernesagen også klar over, at der er plads til forbedring. Mange af Hjernesagens Facebookbrugere reagerede, da vi spurgte, hvad de mente om hjerneskadekoordinatorerne, og en del svarede, at de var skuffede og aldrig nogensinde havde hørt, der var en i deres kommune.

Selv om det kan skyldes, at nogle af dem bor i kommuner, hvor hjerneskadekoordinatorer arbejder bag linjerne og ikke er i direkte kontakt med borgeren, så skal der findes mange løsninger, før man kan sige, at hjerneskadeområdet fungerer optimalt, erkender Linda Trier Hald:

”Det handler blandt andet om, at vi arbejder under mange forskellige lovgivninger på en gang. Sundhedslovgivningen, sociallovgivningen og flere andre er i spil på samme tid i den samme borgers sag, og nogle gange spænder lovene ben for

hinanden og de løsninger, vi gerne ville finde”, siger hun.

Et andet problem er it-systemer. Ofte skal koordinatoren finde oplysninger om borgeren i op til tre eller fire forskellige systemer, før hun eller han kan sige, at hele sagen er stykket sammen. ”Det gør det ikke lettere”, som Linda Trier Hald siger.

Plejepersonale ved ikke nok

Marianne Folmer supplerer med et par andre ting, hjerneskadekoordinatorerne også har på ønskelisten:

”Grundlæggende mener jeg, at 2011-midlerne er brugt fornuftigt mange steder, og at man fastholder det, man har fået ud af sin investering. Men vi har brug for mere vidensdeling og samarbejde på tværs af kommuner, og så er der virkelig behov for efteruddannelse af især plejepersonale, der slet ikke ved

nok om mennesker med hjerneskade”, siger hun.

Hvordan det ender rundt omkring ved de kommunale budgetforhandlinger ved vi om et par uger, men det forlyder fra de kilder, vi har talt med, at mange kommuner fastholder koordinatorfunktionen på den ene eller den anden måde. Hvordan det ender i din kommune kan du læse på hjernesagen.dk så snart, de kommunale budgetter er på plads.

Støt Hjernesagens arbejde og skrab dig til dejlige præmier. Køb din juleskrabekalender på www.hjernesagen.dk

Kr. 20,-

Hjerneska- koordinatoren er din jungleguide

I 2011 ansatte mange kommuner hjerneska-
dekoordinatorer. Funktionen er
bedre forankret nogle steder end andre, men mange kommuner ved i dag, at opti-
mal genoptræning af mennesker med hjerneska-
de kræver koordination.

Tekst: Maja Klamer Løhr, Hjernesagens rådgiver på social- og sundhedsområdet

Idéen med rollen som hjerneska-
dekoordinator er, at 1-2 personer i kommu-
nen sidder inde med specifik viden om
følger efter en hjerneska-
de. Kombine-
ret med deres viden om den enkelte
kommunes organisering og visitations-
retningslinjer er hjerneska-
dekoordinatorer (-erne) i stand til at give en
koordineret rådgivning til både bor-
gere og sagsbehandlere.

Hjernesagen har indtryk af, at i de
kommuner, hvor hjerneska-
dekoordinatorer også fungerer som direkte kon-
taktperson for borgeren og de
pårørende, bliver borgerens oplevelse
af koordinationen ofte meget bedre,
end hvis hjerneska-
dekoordinatorer primært fungerer som intern koordi-
nator for kommunens sagsbehandlere.
Hjerneska-
dekoordinatorer skal efter
Hjernesagens mening kunne samle trå-
dene for den ramte og de pårørende i
den kommunale jungle.

Hvorfor kender jeg ikke min koordinator?

Som du kan læse på side 19, er det ikke
alle hjerneska-
dede, der ved, om deres

kommune har en hjerneska-
dekoordinator. Det kan skyldes flere ting: I man-
ge kommuner gør man aldersforskel,
så hjerneska-
dekoordinatorer kun skal
beskæftige sig med personer mellem
18 og 67 år, det vil sige folk i den er-
hvervsaktive alder. Det skyldes, at
man mange steder hidtil har ment, at
de sager, der handler om ramte i den
erhvervsaktive alder, ofte er mere
komplekse og derfor er mere oplagte

kandidater til koordinering. Det har nu
vist sig, at alle aldersgrupper kan have
gavn af koordinering, så mange kom-
muner ansætter flere koordinatore
for at dække hele gruppen ind.
Nogle steder skeler kommunerne til,
om folk i forvejen modtager førtidspen-
sion, når de får en hjerneska-
de. Det kan
betyde, at hjerneska-
dekoordinatorer ikke tager kontakt til dem.
Endnu et problem kan være, at den
hjerneska-
de ramte er udskrevet fra sy-
gehuset uden en genoptræningsplan,
og i de situationer vil hjerneska-
dekoordinatorer ikke få information om, at
den hjerneska-
de ramte er udskrevet.

Vis din kommune, at du har brug for hjælpen

Hjernesagens rådgivning anbefaler
altid, at medlemmerne tager kontakt til
hjerneska-
dekoordinatorer i deres
kommune, når det drejer sig om reha-
bilitering efter en hjerneska-
de. Jo flere
henvendelser hjerneska-
dekoordinatorer får, desto tydeligere bliver det for
ledelsen i kommunerne, at der er et
behov for koordinering for alle, uanset
alder.

Find din koordinator

Du kan finde din lokale hjerneska-
dekoordinator eller dit lokale hjerneska-
deteam på
[http://www.hjernesagen.dk/om-hjerneska-
de/tilbage-til-livet-efter-skaden](http://www.hjernesagen.dk/om-hjerneska-
de/tilbage-til-livet-efter-skaden)